

Mottagare
Socialnämnden

Remiss. Region Gotlands planförslag till ny energiplan för Gotland

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner yttrandet avseende Remiss. Region Gotlands planförslag till ny energiplan för Gotland och sänder det vidare till Regionstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Regionstyrelsen i Region Gotland har gett regiondirektören uppdrag att remittera förslaget till ny energiplan 2026-2030.

Man önskar få remissinstansernas synpunkter på målformuleringar och åtgärdsförslag i planförslaget samt, i förekommande fall, bedömningar av hur energianvändningen i de verksamheter som ni är närmast berörda av kommer att utvecklas till år 2030.

Förslaget till ny energiplan för åren 2026-2030, Energiplan 2030, för ett klimatneutralt Gotland 2040 har utarbetats enligt Energimyndighetens vägledning och lagen (1977:439) om kommunal energiplanering. Energiplanen är avsedd att precisera övergripande energi- och klimatmål i Vårt Gotland 2040, regional utvecklingsstrategi för Gotland. Remisstid: 1 juli – 25 september 2025.

Efter remissen sker bearbetning av planförslaget med beaktande av remissvaren inför beredning vid regionstyrelsens arbetsutskott den 5 november. Om det godkänns utan återremisser, behandlas ärendet vid regionstyrelsen i november och ett antagande av energiplanen sker tidigast vid årets sista regionfullmäktige, i december 2025.

Syfte

Genom energiplanen fattar regionfullmäktige beslut om hur verksamheter inom deras ansvarsområden ska arbeta med energi- och klimatomställningen. Planen beskriver också hur övergripande energi- och klimatfrågor ska hanteras i regionen och hur dessa ska rapporteras.

Energiplanen ska vidare, genom befintliga verktyg inom samhällsplanering och regional utveckling:

- vara en plan för styrkeområdet ”Näringslivets energiomställning” enligt Region Gotlands Strategi för smart specialisering,
- bidra till effektivt utnyttjande av lokala, förnybara energiresurser och säker tillgång till el,
- bidra till fossilfrihet i energi- och transportsystemen på Gotland, inklusive elektrifiering av transportsektorn,
- bidra till att nå miljömål med koppling till energianvändningen och klimatmål baserade på FN:s Parisavtal, Regionstyrelseförvaltningen Region Gotland 2 (3)
- bidra till god beredskap inom energiområdet,
- bidra till energi- och klimateffektiv bebyggelseutveckling.

Socialförvaltningens synpunkter

Socialförvaltningen vill lämna följande synpunkter avseende det avsnitt som beskriver Socialnämndens ansvar (5.2.4) kopplat till det kapitel som avser åtgärder inom Region Gotlands egna verksamheter (5.2)

Socialförvaltningen står bakom det föreslagna ansvaret men det krävs stöd ifrån både fordonsorganisation och inköpsorganisationen. För att kunna bli tydligare beställare i avrop av fossilfria fordon och fordonets kapacitet i förhållande till behoven behövs ett nära samarbete med fordonsorganisationen i samband med upphandlingar.

Om fordon skall rotera på ett annat vis än idag, så behöver såsom det står i remissen, ett närmare samarbete med fordonsorganisationen som också kan behöva ett större mandat att flytta bilar mellan verksamheter.

Socialförvaltningen har i flera år i sin miljöplan arbetat med att minska förbrukningen av engångsartiklar i plast samt i den mån det är möjligt välja fossilfri plast. För att kunna göra det i ännu större utsträckning så behöver det vara enkelt att välja miljövänliga alternativ.

Det behöver finnas konkret och tydligt stöd för verksamheterna exempelvis genom att det i samband med beställning av förbrukningsvaror framgår vilka alternativ som är miljövänliga i beställningssystemet.

Socialförvaltningen har även synpunkter på det sista stycket i avsnitt 5.1.4. Det står att *enligt Handlingsplan miljöarbete inom socialförvaltningen har fokusområdet medvetna transporter tagit ett mycket stort steg framåt genom digitala möten och utbildningar vilket i sin tur har genererat ett minskat resande. Ändå är Socialförvaltningen den förvaltning som har störst resande.*

Detta stycke kan missförstås då det handlar om två olika typer av resande. Resor med flyg till fastlandet för medarbetare respektive bilkörning till brukare.

Redan för flera år sedan började socialförvaltningen arbeta hårt med att minska antalet resor med flyg till fastlandet och ersatte då fysiska utbildningar och möten på fastlandet med digitala utbildningar och digitala möten. Utöver det har även klientmöten på fastlandet ersatts med digitala möten. Allt i syfte att minska resorna, kostnaderna och tidsåtgången. Detta har socialförvaltningen arbetat med under flera år utifrån förvaltningens handlingsplan för miljöarbete. Inom detta område har förvaltningen kommit väldigt långt och troligtvis är en förvaltningarna som reser väldigt lite med flyg.

Den andra typen av resande avser bilkörning på Gotland och där är socialförvaltningen den av de förvaltningar som kör mest bil på Gotland enligt eko-strateg på regionstyrelseförvaltningen (endast teknikförvaltningen kör mer). Detta beror på att i socialförvaltningens uppdrag ingår att bedriva hemtjänst och hemsjukvård över hela ön. Men även inom detta område har det genomförts förbättringar de senaste åren genom digital natttillsyn, läkemedelsautomater, planeringsverktyg med ruttoptimering samt införande av fler elcyklar inom hemtjänsten osv.

Vi önskar att de olika typerna av resande klargörs för läsaren av energiplanen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse socialförvaltningen, daterad 2025-08-20

Yttrande socialnämnden, daterat 2025-09-17.

Remissinbjudan, Energiplan 2030 för ett klimatneutralt Gotland 2040.

Planförslag för remiss, Energiplan 2030 för ett klimatneutralt Gotland 2024.

Socialförvaltningen

Marica Gardell
Socialdirektör

Skickas till

Registrator RS, registrator-rs@gotland.se med diariernr: RS 2024/2495

Kristina Pajuäär, administrativ chef, Socialförvaltningen